

Strategia Przyspieszenia 2.0
Województwo Kujawsko-Pomorskie
Strategia rozwoju do roku 2035

Założenia aktualizacji strategii rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego do roku 2030 z perspektywą do 2035

Piotr Całbecki

Marszałek Województwa Kujawsko-Pomorskiego

XVIII Kujawsko-Pomorskie Forum Samorządowe
Opera Nova Bydgoszcz, 30 października 2025 r.

Dlaczego aktualizujemy Strategię Przyspieszenia 2030+?

Dlaczego „aktualizujemy” a nie tworzymy „nową strategię”?

Strategia przyjęta w roku 2020 jest obecnie już zdezaktualizowana i przestaje być w pełni przydatnym instrumentem prowadzenia polityki rozwoju

Cztery zasadnicze przesłanki świadczące o potrzebie aktualizacji Strategii:

1. Wśród ustaleń Strategii są takie, które już zostały zrealizowane - znaczna część ustaleń Strategii jest już zrealizowana lub znajduje się w bardzo zaawansowanej fazie realizacji
2. Wśród ustaleń Strategii są takie, których w obecnej formie nie będzie można z różnych powodów zrealizować – dotyczy to na przykład kilkunastu projektów kluczowych, dla których należy określić inną formułę realizacji

Cztery zasadnicze przesłanki świadczące o potrzebie aktualizacji Strategii (ciąg dalszy):

3. Wśród ustaleń Strategii są takie, których realizacja przestała być zasadna – zmieniły się potrzeby, niektórych ustaleń nie chcemy już realizować, bo nie są już obecnie uzasadnione
4. Wśród ustaleń Strategii brakuje ujęcia nowych potrzeb – ostatnie kilka lat to dynamiczny okres, który przyniósł nowe potrzeby i wyzwania, które są na tyle ważne, że powinny być sformalizowane w strategii

Stan realizacji projektów kluczowych Strategii Przyspieszenia 2030+ w kontekście jej aktualizacji (łącznie 134 projekty)

ok. 40%	ok. 20-25%	ok. 35-40 %	
Zrealizowane albo w bardzo zaawansowanym stopniu realizacji	Niemożliwe do realizacji lub straciły aktualność/ zasadność realizacji	Zachowujące aktualność – będące w trakcie realizacji lub oczekujące na podjęcie prac	Potencjalne „nowe projekty” – nowe istotne potrzeby nieuwzględnione w obecnej Strategii
(do usunięcia ze strategii)	(do usunięcia ze strategii albo do zmiany formuły)	(do zachowania w strategii, względnie do modyfikacji)	(do wprowadzenia do strategii)

Najważniejsze nowe uwarunkowania prowadzenia polityki rozwoju, które pojawiły się w ostatnich latach

1. **Wojna w Ukrainie** – jej skutek, to całkowite zredefiniowanie europejskiego podejścia do kwestii obronności oraz odporności, konieczność nowych inwestycji, planowanie inwestycji zgodnie z zasadą dual-use, znaczące przyspieszenie transformacji energetycznej, konieczność przesuwania środków na inne, niż dotąd potrzeby
2. **Pandemia Covid-19** – jej skutek, to nowe podejście do kwestii zależności międzynarodowych, skracanie łańcuchów dostaw, zrozumienie potrzeby reindustrializacji

Najważniejsze nowe uwarunkowania prowadzenia polityki rozwoju, które pojawiły się w ostatnich latach – ciąg dalszy

3. **Rozwój innowacji cyfrowych oraz upowszechnianie AI** – ich skutek, to ogromne przyspieszenie w ostatnich latach znaczenia technologii cyfrowych dla jakości życia oraz konkurencyjności gospodarki
4. **Nowa wizja rozwoju Polski wynikająca z dokumentów krajowych** – Państwo Polskie sporządza dokumenty kształtujące politykę rozwoju i sposób uwzględnienia w nim Województwa musi mieć odzwierciedlenie w dokumencie regionalnym. Te dokumenty redefiniują relacje między regionami. Nadają nowe paradygmaty dla polityki krajowej.
Obecnie największe zagrożenie – to trwałe zmarginalizowanie naszego Województwa w krajowych sieciach transportowych oraz degradacja pozycji obydwu naszych stolic

Idea Przyspieszenia pozostaje wciąż aktualna

Misja rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2021-2030	Człowiek w centrum uwagi
Hasło wyrażające polityczne aspiracje rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2021-2030	Strategia przyspieszenia
Cel nadrzędny rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2021-2030	Jakość życia typowa dla wysokorozwiniętych regionów europejskich
Obszary działań dla osiągnięcia celu nadrzędnego	Społeczeństwo, Gospodarka, Przestrzeń, Spójność
Cele główne Strategii, wyrażające priorytety polityczne prowadzenia rozwoju	Skuteczna edukacja Zdrowe, aktywne i zamożne społeczeństwo Konkurencyjna gospodarka Dostępna przestrzeń i czyste środowisko Spójne i bezpieczne województwo

Najważniejsze aspekty rozwoju decydujące o powodzeniu Strategii Przyspieszenia 2030+		
Wysokie aspiracje społeczne	Społeczeństwo obywatelskie	Wysoka jakość kształcenia
Szkolnictwo zawodowe na najwyższym poziomie	Nowy profil szkół wyższych („więcej inżynierów”)	Rzeczywista współpraca nauki i przedsiębiorców
Brak wykluczeń społecznych	Społeczeństwo cyfrowe i innowacyjne	Dbłość o zdrowie
Dobrze dostępne usługi o wysokiej jakości	Region znany z produkcji zdrowej żywności	Jak najszybsza odbudowa gospodarki po COVID-19
Nowoczesne przedsiębiorstwa	Miejsca pracy dla osób o wysokim poziomie kwalifikacji i aspiracji rozwojowych	
Bezpieczeństwo zaopatrzenia w wodę	Zeroemisyjność oraz samowystarczalność energetyczna województwa	
Łatwość przemieszczania się po województwie	Bezpieczeństwo i odporność na zagrożenia	Odpowiedzialność za rozwój spoczywająca na wszystkich

Finalne efekty Strategii Przyspieszenia 2030+

Wzrost zamożności mieszkańców

Możliwości realizacji aspiracji życiowych na terenie województwa

Komfort zamieszkiwania w regionie o dobrym stanie środowiska i wysokiej jakości oferowanych usług

Stawiamy tezę, że nadrzędna idea Strategii Przyspieszenia oraz cele rozwoju w niej określone – pozostają aktualne

Niezbędne jest natomiast zweryfikowanie i zredefiniowanie niektórych założeń ich realizacji

XVIII

KUJAWSKO-POMORSKIE
FORUM
SAMORZĄDOWE

Filary Strategii Przyspieszenia 2030+			
Rozwój społeczny	Zrównoważony rozwój gospodarczy	Kształtowanie przestrzeni	Sprawne funkcjonowanie systemów
Kształtuje jakość życia związaną z umiejętnościami i aktywnością mieszkańców	Kształtuje jakość życia związaną z dochodami gospodarstw domowych i zdolnością samorządów do inwestowania	Kształtuje jakość życia związaną ze stanem środowiska oraz zagospodarowaniem przestrzeni	Kształtuje jakość życia związaną z dostępnością, zaufaniem społecznym i instytucjonalnym, jakością i odpowiedzialnością zarządzania, poczuciem bezpieczeństwa
Kształtuje konkurencyjność gospodarki związaną z umiejętnościami i zaangażowaniem mieszkańców	Kształtuje konkurencyjność gospodarki związaną z jej nowoczesnością i różnorodnością	Kształtuje konkurencyjność gospodarki związaną z atrakcyjnością dla lokalizacji działalności gospodarczych	Kształtuje konkurencyjność gospodarki związaną z otwartością regionu i prorozwojowymi postawami wszystkich interesariuszy

Co oznacza, że aktualizujemy obecną strategię, a nie „sporządzamy nową”?

1. Uznajemy a priori Ideę Przyspieszenia za wciąż aktualną – nie dyskutujemy więc o pryncypiach dotyczących celów rozwoju województwa, tylko usprawniamy proces ich realizacji. Dostosowujemy kierunki działań do bieżących i prognozowanych na kilka najbliższych lat uwarunkowań
2. Usprawnienie procesu dotyczy szczegółowego zakresu działań oraz stosowanych instrumentów. Efektem tego będzie położenie nacisków na nieco inne obszary interwencji oraz zweryfikowanie listy projektów kluczowych, listy dokumentów programowych, obszarów strategicznej interwencji
3. „Aktualizacja” nie oznacza uproszczenia trybu formalnego. Wszystkie wymogi formalne są identyczne i będą stosowane w taki sam sposób, jak przy sporządzaniu strategii „całkowicie nowej”

„Aktualizujemy”

a więc: weryfikujemy, modyfikujemy, usprawniamy, dostosowujemy
obecną Strategię, zachowując Ideę Przyspieszenia

ale nie tworzymy dokumentu od podstaw!

a więc w trakcie formułowania ustaleń:

- nie oczekujemy całkowitej zmiany kierunków polityki rozwoju
- identyfikujemy i uwzględniamy nowe potrzeby
- wykorzystujemy dorobek dotychczasowej strategii
- koncentrujemy się na usprawnianiu systemu osiągnięcia celów

Co będziemy aktualizować?

Cały dokument ulegnie różnego rodzaju zmianom, ale **największy zakres zmian obejmie następujące elementy obecnej Strategii:**

1. Wykaz projektów kluczowych
2. Wykaz polityk i programów, które operacjonalizują ustalenia Strategii
3. Obszary Strategicznej Interwencji
4. System monitorowania – (zakładamy uproszczenie monitorowania, podział zadań na „własne” i podmiotów zewnętrznych)
5. Zostanie sporządzona nowa lista „gmin problemowych”, a więc gmin, które powinny być w sposób szczególny wspierane w polityce rozwoju

W konsekwencji wszystkich wprowadzonych zmian – korekcie będzie musiał ulec Model struktury funkcjonalno-przestrzennej

Zaktualizowana Strategia będzie także podstawą dla programowania nowego okresu Polityki Spójności 2028-2034

Nie jest obecnie znane, jaką formę przybierze nowy program regionalny (samodzielny dokument, rozdział w programie krajowym), ale tak jak zawsze dotąd, będzie ważną składową finansowania polityki rozwoju (a więc i realizacji ustaleń strategii). **Forma i zakres nowego programu regionalnego będą kształtowane w najbliższych miesiącach**

Oznacza to:

1. **Zasadność wydłużenia horyzontu obowiązywania Strategii do roku 2035**
2. **Konieczność uwzględnienia w Strategii nowych zasad realizacji Polityki Spójności**

Być może niezbędne będzie wydłużenie okresu prac nad Strategią (aby uwzględnić założenia nowej perspektywy – jeśli ich tworzenie będzie się przedłużać)

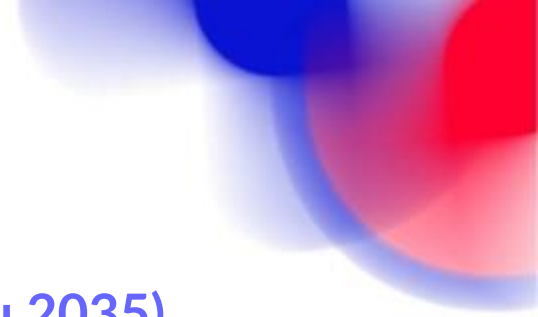
Najważniejsze założenia – początek dyskusji o kształcie strategii

Ustalenia aktualizowanej Strategii, będą się wywodzić z trzech zasadniczych źródeł

1. **Nasze wspólne aspiracje** – czyli uzgodnione oczekiwania wszystkich środowisk dotyczące przyszłości Województwa oraz sposobów prowadzenia polityki jego rozwoju
2. **Obiektywne uwarunkowania** – czyli rzetelna ocena potencjału, który prezentujemy, identyfikacja potrzeb i problemów. Kształtowanie polityki rozwoju w oparciu o dowody
3. **Otoczenie zewnętrzne** – czyli działania narzucone przez czynniki niezależnie od nas. Polityka rozwoju, aby być skuteczna, musi uwzględniać narzucone warunki zewnętrzne, których nie możemy zmienić, ale od których zależny jest sukces

Nowe zasady Polityki Spójności

1. Nacisk na **centralizację**, a nie rozpraszanie działań
2. Prawdopodobnie **mniej środków** dostępnych dla regionów
3. Nacisk na **poprawę konkurencyjności** poprzez realizowane zadania
4. Nacisk na **poprawę odporności** oraz zastosowania **dual-use**
5. Nacisk na **rezultaty** – konieczność wykazania mierzalnych efektów interwencji
6. **Nowe ważne obszary** włączone do programowania: mieszkalnictwo, obronność, polityka rolna

Nowa Strategia Rozwoju Polski (średniookresowa strategia rozwoju kraju do roku 2035)

Motywnym przewodnim Strategii jest poszukiwanie nowej równowagi między:

- **konkurencyjnością gospodarki**, czyli jej zdolnością do utrzymania wysokiego wzrostu gospodarczego
- **spójnością społeczną i terytorialną**, czyli dbałość o dobrą jakość życia wszystkich obywateli niezależnie od ich miejsca zamieszkania
- **bezpieczeństwem kraju**, rozumianym nie tylko jako siła militarna, ale także odporność społeczeństwa i instytucji państwa na sytuacje kryzysowe

Celem horyzontalnym jest **zrównoważony rozwój terytorialny oparty na policentrycznej sieci osadniczej**

Najważniejsze obszary, na które chcemy położyć nacisk w aktualizowanej Strategii

Obszar I. Zapewnienie dobrego dostępu wszystkich pokoleń do wysokiej jakości usług

Chcemy poddać pod dyskusję:

- a) model funkcjonowania usług publicznych powiązany z klasyfikacją wielkościową oraz rozmieszczeniem miejscowości (model byłby podstawą do dofinansowywania rozwoju usług)
- b) model funkcjonowania transportu regionalnego dla zapewnienia dobrego dostępu do usług regionalnych skupionych w największych ośrodkach

Najważniejsze obszary, na które chcemy położyć nacisk w aktualizowanej Strategii

Obszar II. Zapewnienie przestrzennych warunków rozwoju gospodarczego

Chcemy poddać pod dyskusję:

- a) konieczność wyznaczenia flagowych terenów dla wielkoskalowych inwestycji – 2-4 tereny w Województwie w lokalizacjach dobrze dostępnych, ale niekolidujących z rolniczą przestrzenią produkcyjną
- b) konieczność wyznaczenia powiatowych stref rozwoju gospodarczego – dla rozwoju mało i średnioskalowych działalności zapewniających reindustrializację na poziomie powiatów (atrakcyjne miejsca pracy blisko miejsca zamieszkania)

Najważniejsze obszary, na które chcemy położyć nacisk w aktualizowanej Strategii

Obszar III. Wielkie inwestycje infrastrukturalne w Województwie

Zasadnicza zmiana jakościowa nie odbędzie się bez realizacji wielkich inwestycji infrastrukturalnych – przede wszystkim komunikacyjnych (poprawiających dostępność międzyregionalną i spójność wewnętrzną), ale także w zakresie infrastruktury społecznej

Chcemy stworzyć katalog takich niezbędnych dla prawidłowego rozwoju regionu inwestycji. Nawet jeśli będą one wykraczały poza możliwości działań Samorządu Województwa lub poza horyzont jednej perspektywy – powinny zostać wprowadzone do przestrzeni medialnej jako wspólnie uzgodniony wyraz naszych aspiracji i dążeń do ich urzeczywistnienia

Najważniejsze obszary, na które chcemy położyć nacisk w aktualizowanej Strategii

Obszar IV. Wieś. Rolnictwo. Bezpieczeństwo żywnościowe

Polityka rozwoju Województwa musi kłaść dużo większy nacisk na rozwój rolnictwa jako działalności gospodarczej. Chcemy poddać pod dyskusję:

- a) określenie możliwości wsparcia rolników – analogicznie do wsparcia przedsiębiorców
- b) dalsze niezbędne działania dla wysokiej jakości życia na wsi
- c) sposoby zwiększania udziału w konsumpcji żywności produkowanej lokalnie i regionalnie
- d) sposoby zapewnienia wody i energii dla rolnictwa

Najważniejsze obszary, na które chcemy położyć nacisk w aktualizowanej Strategii

Obszar V. Stołeczny Obszar Rozwojowy

Dokumenty krajowe potwierdzają rozłączność Miejskich Obszarów Funkcjonalnych Bydgoszczy i Torunia. Będziemy ten podział szanować. Ale chcemy wzmocnić zasadę określoną w Strategii Przyspieszenia 2030+, że:

- a) za pomyślny rozwój obydwu stolic odpowiadają prezydenci tych miast, ale za rozwój potencjału stołecznego (regionalnego/metropolitalnego) – ukierunkowanego dla 2 mln mieszkańców Województwa, odpowiada jego marszałek

Obszarem koncentracji i rozwoju potencjału funkcji stołecznych pozostanie Stołeczny Obszar Rozwojowy

Najważniejsze obszary, na które chcemy położyć nacisk w aktualizowanej Strategii

Obszar VI. Odporność i bezpieczeństwo

Działania w zakresie odporności i bezpieczeństwa urosły w ostatnich latach do rangi pełnoprawnego obszaru prowadzenia polityki rozwoju. Musimy wprowadzić je do strategii wojewódzkiej, aby móc prowadzić politykę ich kształtowania.

Chcemy poddać pod dyskusję:

- a) Jakie dziedziny powinny być przedmiotem interwencji (np. zagrożenia militarne, klęski żywiołowe, klęski ekologiczne, katastrofalne awarie, cyberbezpieczeństwo, infrastruktura krytyczna)?
- b) Jak chronić społeczeństwo?
- c) Jak chronić majątek/zagospodarowanie?

Najważniejsze obszary, na które chcemy położyć nacisk w aktualizowanej Strategii

Obszar VII. Regionalny pakt na rzecz rozwoju energetyki odnawialnej

Chcemy poddać pod dyskusję:

- a) zasady lokalizowania poszczególnych rodzajów energetyki odnawialnej obowiązujące na terenie naszego Województwa – generalne oraz dla poszczególnych części Województwa (łącznie ze wskazaniem obszarów na których chcemy promować określone rodzaje oze ale też obszarów, gdzie chcemy taki rozwój ograniczać)

Transformacja energetyczna nie może się odbywać kosztem jakości życia mieszkańców, degradacji walorów przyrodniczych i kulturowych, zajętości wysokiej jakości gleb, nie może zakładać prymatu interesów inwestorów nad dobrem mieszkańców i dobrem wspólnym

- b) systemowe wsparcie transformacji ciepłownictwa („skok cywilizacyjny” w poprawie jakości powietrza)

Najważniejsze obszary, na które chcemy położyć nacisk w aktualizowanej Strategii

Zagadnienie szczegółowe - radykalna poprawa jakości kształcenia w szkołach podstawowych

Województwo kujawsko-pomorskie należy do regionów o najgorszych wynikach egzaminów z matematyki i języka angielskiego

- a) jakie są tego przyczyny?
- b) jakie działania podjąć dla zmiany tej sytuacji?
- c) jaki model wsparcia ze strony samorządu województwa przyjąć, by bardzo duże przeznaczane środki przynosiły wymierne efekty?

Szkolnictwo podstawowe jest zadaniem własnym gmin
– ale uwzględniając jego wpływ na rozwój społeczny i gospodarczy, Samorząd Województwa także dostrzega potrzebę poprawy sytuacji

Nowa Polityka Terytorialna

W nowej perspektywie będziemy musieli zrewidować założenia Polityki Terytorialnej – wynika to z założeń Nowej Polityki Spójności oraz Strategii Rozwoju Polski 2035

Nowe zasady Polityki Spójności

1. Nacisk na **centralizację**, a nie rozpraszanie działań
2. Prawdopodobnie **mniej środków** dostępnych dla regionów
3. Nacisk na **poprawę konkurencyjności** poprzez realizowane zadania
4. Nacisk na **poprawę odporności** oraz zastosowania **dual-use**
5. Nacisk na **rezultaty** – konieczność wykazania mierzalnych efektów interwencji
6. **Nowe ważne obszary** włączone do programowania: mieszkalnictwo, obronność, polityka rolna

Piotr Całbecki Marszałek Województwa Kujawsko-Pomorskiego

XVIII
KUJAWSKO-POMORSKIE
FORUM
SAMORZĄDOWE

Nowa Strategia Rozwoju Polski (średniookresowa strategia rozwoju kraju do roku 2035)

Motywy przewodnim Strategii jest poszukiwanie nowej równowagi między:

- **konkurencyjnością gospodarki**, czyli jej zdolnością do utrzymania wysokiego wzrostu gospodarczego
- **spójnością społeczną i terytorialną**, czyli dbałość o dobrą jakość życia wszystkich obywateli niezależnie od ich miejsca zamieszkania
- **bezpieczeństwem kraju**, rozumianym nie tylko jako siła militarna, ale także odporność społeczeństwa i instytucji państwa na sytuacje kryzysowe

Celem horyzontalnym jest **zrównoważony rozwój terytorialny oparty na policentrycznej sieci osadniczej**

Piotr Całbecki Marszałek Województwa Kujawsko-Pomorskiego

XVIII
KUJAWSKO-POMORSKIE
FORUM
SAMORZĄDOWE

Niezbędne zmiany w Polityce Terytorialnej:

- a) Większa koncentracja działań – a więc mniej projektów
- b) Nastawienie na osiągnięcie wymiernych efektów

Nowa Polityka Terytorialna

Zagraża nam **regionalna pułapka średniego rozwoju** – czyli stan, gdy po znaczącej poprawie wskaźników i ewidentnej poprawie poziomu rozwoju (co osiągnęliśmy wspólnie na przestrzeni ostatnich lat) zaprzestaniemy dalszych ambitnych działań prorozwojowych, wpadniemy w stagnację i zacznie powiększać się dystans do regionalnych liderów w kraju

Polityka Terytorialna musi wciąż stymulować rozwój i dawać nowe impulsy rozwoju a nie tylko poprawiać jakość życia i wspierać realizację bieżących potrzeb

W nowej perspektywie chcemy zaproponować **priorytet dla budowania w ramach Polityki Terytorialnej trwałych podstaw dla rozwoju** – kształtowania prorozwojowych postaw społecznych, stwarzania warunków dla rozwoju gospodarczego, zapewnienia lepszej integracji obszarów partnerstw z ośrodkami stołecznymi

Nowa Polityka Terytorialna

Chcemy poddać pod dyskusję następujące priorytety Nowej PT:

- a) Uzupełnianie bazy usług zgodnie z nowym modelem funkcjonowania usług
- b) Zapewnienie integracji transportowej (transport publiczny)
- c) Tworzenie przestrzeni, infrastruktury i umiejętności dla konkurencyjnej gospodarki, w tym reindustrializacji (z uwzględnieniem specjalizacji obszarów)
- d) Dedykowana pomoc dla „gmin problemowych” ukierunkowana na skuteczną poprawę sytuacji

Nie negujemy potrzeby i możliwości innych działań – ale powyższe powinny mieć pierwszeństwo

Harmonogram prac

Samorządy lokalne – partnerzy we współtworzeniu nowych
założeń rozwoju Województwa

Cztery główne fazy prac nad aktualizacją Strategii

1. **Aktualizacja diagnozy** (do czerwca 2026)
2. **Dyskusje o przyszłości Województwa – faza współtworzenia ustaleń** (kwiecień – lipiec 2026)
3. **Przygotowanie projektu Strategii** (czerwiec – wrzesień 2026)
4. **Konsultacje projektu Strategii** (październik – grudzień 2026)

Po zakończeniu prac merytorycznych należy uwzględnić także niezbędne procedury formalne (np. uzyskanie opinii, przeprowadzenie oceny oddziaływania na środowisko)

Wstępne określenie kamieni milowych

1. **Początek prac merytorycznych**
– listopad 2025
2. **Początek dyskusji z Partnerami Samorządowymi**
– kwiecień 2026
3. **Początek oficjalnych konsultacji projektu Strategii Przyspieszenia 2.0**
– październik 2026

Oczekiwany termin przedstawienia projektu strategii Sejmikowi Województwa to I kwartał 2027

Dziękuję za uwagę !